

Inhoud

<i>Inleiding</i>	7
'De HEER is mijn herder'	11
'Het ontbreekt mij aan niets'	25
'Hij laat mij rusten in groene weiden'	35
'Hij voert mij naar vredig water'	51
'Hij geeft mij nieuwe kracht'	63
'Hij leidt mij langs veilige paden tot eer van zijn naam'	75
'Al gaat mijn weg door een donker dal ...'	89
'Uw stok en uw staf, zij geven mij moed'	101
'U nodigt mij aan tafel ...'	115
'U zalft mijn hoofd met olie ...'	127
'Geluk en genade volgen mij ...'	143
'Ik keer terug in het huis van de HEER tot in lengte van dagen'	153

Inleiding

De Bijbel bestaat voor een groot deel uit boeken die geschreven zijn door mensen van eenvoudige afkomst, die zich tijdens het schrijven lieten leiden door de Geest van God. Dat zie je terug in het onderwijs in de Bijbel, en in de gebruikte terminologie. Veel ervan is terug te voeren op het leven op het platteland en op natuurverschijnselen. Het publiek waarvoor de geschriften oorspronkelijk bestemd waren, bestond zelf ook grotendeels uit eenvoudige mensen: nomaden die bekend waren met de natuur, gewend aan het buitenleven, in harmonie met de wereld om hen heen.

Vandaag de dag is dat niet meer zo. Veel van de mensen die de Bijbel in de eenentwintigste eeuw lezen of bestuderen zijn afkomstig uit een stedelijke, door mensen gemaakte omgeving. Vooral stadsmensen kunnen zich vaak maar weinig voorstellen bij onderwerpen als veeteelt, landbouw, akkers,

oogst en wilde dieren. Veel van de waarheden die in Gods Woord onderwezen worden, gaan aan hen voorbij omdat ze niet bekend zijn met zaken als schapen, graan, landbouwgrond en druiven.

Toch is Gods openbaring in zijn Woord onlosmakelijk verbonden met de basisprincipes van de natuur, van de wereld om ons heen. Toen onze Heer zelf onder ons was, maakte ook Hij voortdurend gebruik van natuurverschijnselen om de bovennatuurlijke waarheid in zijn gelijkenissen uit te leggen. Deze manier van onderwijs is degelijk en onbetwistbaar, waarheidsgetrouw in zowel wetenschappelijke als geestelijke zin.

Al deze dingen zijn begrijpelijk, krijgen betekenis, wanneer je beseft dat God de bedenker en de Schepper is van zowel het natuurlijke als het bovennatuurlijke (het geestelijke). In deze twee aangrenzende werkelijkheden zijn dezelfde fundamentele wetten, principes en procedures van kracht.

Daaruit volgt dat je eerst de ene werkelijkheid moet kunnen begrijpen om in staat te zijn het daarvan afgeleide principe in de andere te vatten.

Ik kan niet anders zeggen dan dat deze manier van interpreteren mijn eigen begrip van de Bijbel verdiept heeft. Het verklaart ook, in elk geval deels, waarom waarheden die ik in allerlei verschillende contexten gedeeld heb nog lang, en vaak tot in detail, bij mijn publiek zijn blijven hangen.

Daarom voel ik me er ook niet schuldig over u als lezer te voorzien van deze verzameling 'herdersinzichten' in de alom bekende en zeer geliefde – maar vaak verkeerd begrepen – 23^e psalm.

Dit boek is ontstaan tegen een vrij unieke achtergrond, wat mij in staat stelt een wellicht dieper dan gemiddeld inzicht te

delen in wat David voor ogen had toen hij zijn schitterende gedicht schreef. Ten eerste ben ik opgegroeid in Oost-Afrika, waar ik lange tijd gewoond heb, omgeven door eenvoudige, inheemse herders wiens gewoontes en gebruiken sterk vergelijkbaar waren met die van hun collega's in het Midden-Oosten. Ik kan me dan ook goed inleven in de romantiek en het schilderachtige leven van een oosterse herder. Ten tweede heb ik, toen ik jonger was, zelf een jaar of acht mijn brood verdiend met het houden en fokken van schapen. Later, als lekenpredikant in een plaatselijke gemeente, heb ik de waarheden van deze psalm gedurende enkele maanden zondag aan zondag als 'herder' mogen delen met mijn 'kudde'.

Het zijn dan ook mijn eigen ervaringen met schapen die geleid hebben tot het ontstaan van de hoofdstukken waaruit dit boek bestaat. Voor zover ik weet is dit de eerste keer ooit dat er uitvoerig over de herderspsalm geschreven is door een doodgewone schapenhouder – eentje met eelt op zijn handen en zijn beide benen op de grond.

Wanneer je een boek schrijft over een alom bekend schriftgedeelte ligt er echter één gevaar op de loer. Je loopt het risico mensen hun eerdere illusies of verwondering over deze prachtige psalm te ontnemen. Zoals zo vaak met geestelijk onderwijs gebeurt, is ook de 23e psalm omgeven met allerlei sentimentele beelden en gedachten die niet noodzakelijkerwijs in overeenstemming zijn met de waarheid. Sommige ideeën die mensen zich naar aanleiding van deze psalm in het hoofd gehaald hebben zijn zelfs bijna lachwekkend.

Daarom vraag ik mijn lezers open te staan voor wat ik schrijf, om de bladzijden die volgen onbevooroordeeld tegemoet te treden. Wie dat doet zal nieuwe waarheden ontdekken en

overspoeld worden door opwindende nieuwe inzichten in Gods zorg en betrokkenheid. Dan zult u meer dan ooit beseffen wat onze Verlosser voor zijn schapen gedaan heeft, en meer en meer ontzag en liefde koesteren voor de geweldig grote Herder van onze ziel.

*'De HEER is
mijn herder'*

De Heer! Maar wie is de Heer? Wat is zijn karakter? Welke referenties heeft Hij, en zijn die goed genoeg om mijn Herder te mogen zijn – mijn leider en mijn eigenaar?

En als dat zo is, wat moet ik dan doen om onder zijn hoede te komen? Hoe kan ik de ontvanger van zijn liefdevolle zorg en aandacht worden?

Dat zijn doordringende, diepgaande vragen, die eerlijk en grondig onderzoek verdienen.

Een van de valkuilen van het christendom is onze neiging om al gauw te vervallen tot vage algemeenheden.

David, de schrijver van het gedicht, zelf een herder en de zoon van een herder, later vooral bekend als de 'herderkoning' van Israël, stelde expliciet: 'De HEER is mijn herder.' Wie bedoelde hij daarmee?

Hij bedoelde Jehova, de Heer en God van Israël.

Zijn bewering werd bevestigd door Jezus, de Christus. Toen Hij als vleesgeworden God onder de mensen leefde, verklaarde Hij vol overtuiging: 'Ik ben de goede herder.' (Johannes 10:11)

Maar wie was deze Christus?

Ons beeld van Hem is vaak veel te beperkt. Te krampachtig, te simpel ... te menselijk.

En omdat dat zo is, zijn we niet bijzonder bereid Hem het gezag of de controle te geven – laat staan Hem eigenaar van ons leven te laten zijn.

Hij was het die rechtstreeks verantwoordelijk was voor de schepping van alle dingen, de natuurlijke en de bovennatuurlijke. (Zie Kolossenzen 1:15-20)

Als we de tijd nemen om ons werkelijk te verdiepen in Jezus Christus – zijn persoon, zijn kracht, zijn verrichtingen – dan zullen we net als David vol trots verklaren: 'De Heer, *Hij* is mijn Herder!'

Maar voordat we dat doen, is het belangrijk om een duidelijk beeld te hebben van de specifieke rol die God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest in onze geschiedenis gespeeld hebben.

God de Vader is God de ontwerper – de bedenker van alles wat er bestaat. Alles wat is, is begonnen in zijn gedachten.

God de Zoon, onze Verlosser, is God de ambachtsman – de artiest, de Schepper van alles wat er bestaat. Alle dingen die vorm gekregen hadden in de gedachten van zijn Vader zijn door Hem tot leven gebracht.

God de heilige Geest is God de tussenpersoon, die deze waarheden dichtbij brengt en me helpt ze te begrijpen – zowel in verstandelijke als in geestelijke zin. Gods Geest brengt

Gods waarheid binnen in mijn werkelijkheid en stelt me in staat haar toe te passen.

De prachtige relatie tussen God en mensen wordt in de Schrift herhaaldelijk vergeleken met die tussen een vader en zijn kinderen, of een herder en zijn schapen. Deze concepten zijn allereerst ontstaan in de gedachten van God de Vader. Ze zijn mogelijk gemaakt – praktisch ingevuld – door het werk van Christus. En tot slot worden ze bevestigd, in mij tot werkelijkheid gemaakt, door de genadige tussenkomst van de heilige Geest.

Dus wanneer iemand de eenvoudige – en tegelijk ontzagwekkende – uitspraak doet dat ‘de Heer zijn herder is’, is dat een getuigenis van de rechtstreekse, diepgaande en tegelijk praktische relatie tussen een menselijk wezen en zijn Maker.

Een homp onbetekenende klei die een goddelijke bestemming gekregen heeft – een eenvoudige sterveling die de ontvanger van goddelijke toewijding geworden is.

Deze gedachte alleen al zou me tot diep in mijn ziel moeten raken, mijn eigen bewustzijn moeten verscherpen en mij, als individu, van een onbeschrijfelijke waardigheid voorzien. De gedachte dat God in Christus diepgaand bij mij betrokken is, bij mij als individu, verleent mijn korte verblijf op deze planeet grootse betekenis en een geweldige bestemming.

En hoe grootser, weidser en majestueuzer mijn beeld van Jezus Christus is, hoe levendiger mijn relatie met Hem zal zijn. Het is duidelijk dat David deze psalm niet schrijft vanuit het perspectief van de herder, hoewel hij zelf een herder was, maar als een van de schapen, onderdeel van de kudde. In zijn toon klinkt trots en bewondering door, en een diepe toewijding. Het is alsof hij het letterlijk rondbazuinde: ‘Kijk eens wie

mijn Herder is, mijn eigenaar, mijn leider! Het is de Heer!’

Tenslotte wist hij maar al te goed dat het lot van een schaap, van ieder schaap, afhankelijk was van de eigenaar en het soort mens dat hij was. Sommige waren zachtaardig, vriendelijk, verstandig, dapper en onzelfzuchtig in hun toewijding aan hun kudde. Onder toezicht van de ene herder hadden de schapen het zwaar, leden ze honger en raakten ze in allerlei broevingen verzeild, terwijl ze onder toezicht van een andere herder een veilig, voorspoedig en tevreden leventje leidden.

Dus als de Heer mijn Herder is moet ik het een en ander weten over zijn karakter. Dan moet ik iets van zijn macht begrijpen.

Om dit te overdenken maak ik vaak een avondwandeling, alleen onder de sterrenhemel, en herinner ik mezelf aan zijn majesteit en macht. Wanneer ik opkijk naar de met sterren bezaaide hemel besef ik dat er minstens 250 miljoen maal 250 miljoen van dit soort hemellichamen – stuk voor stuk groter dan onze zon, die in feite een van de kleinste sterren in het universum is – door zijn hand langs het eindeloze uitspannel zijn uitgestrooid. Ik bedenk dat de planeet de aarde, mijn tijdelijke thuis gedurende enkele korte jaren, zo piepklein is dat hij vrijwel onzichtbaar is. Als het mogelijk zou zijn om de sterkste telescoop waar wij mensen over beschikken te transporteren naar de eerstvolgende ster, Alpha Centauri, dan zou de aarde daarvandaan niet te zien zijn – zelfs niet met behulp van dat krachtige instrument.

Dat soort gedachten maken me klein. Het laat het ‘ego’ van een mens leeglopen en zet dingen in het juiste perspectief. Op eens zie ik mezelf zoals ik werkelijk ben: een vlokje materie in een reusachtig, niet te bevatten universum. Toch verandert

dat niets aan de ontzagwekkende waarheid dat Christus, de Schepper van dit gigantische, overweldigend grote heelal zich niet te goed acht zichzelf mijn Herder te noemen en mij uitnodigt mezelf te zien als zijn schaap – de ontvanger van zijn speciale aandacht en genegenheid. Wie zou beter voor mij kunnen zorgen dan Hij?

Net zoiets gebeurt er als ik me buk om een handvol aarde uit mijn achtertuin of de berm van de weg te pakken. Als ik die onder een elektronenmicroscop leg, ontdek ik tot mijn verwondering dat het wemelt van leven – dat zich in dat kleine beetje grond miljoenen en nog eens miljoenen micro-organismen bevinden. De celstructuur van veel van deze organismen is zo uniek en complex dat we nog geen fractie van hun werking begrijpen, laat staan wat ze precies voor de aarde betekenen.

Ja, Hij – de Christus, de Zoon van God – heeft al deze dingen tot stand gebracht. Van de reusachtigste melkwegstelsels tot de allerkleinste microbe: alles functioneert in overeenstemming met zijn absolute wetten van orde en eenheid, die het voorstellingsvermogen van een sterfelijk mens ver te boven gaan.

Dit besef is het eerste dat mij ertoe brengt te erkennen dat het volkomen legitiem is dat Hij zijn eigendomsrecht zou laten gelden op mij, een menselijk wezen – eenvoudigweg omdat Hij degene is die mij tot leven geroepen heeft, en beter dan wie ook in staat is mij te begrijpen en voor mij te zorgen.

Ik behoor Hem toe, eenvoudigweg omdat Hij er doelbewust voor gekozen heeft mij te scheppen als de ontvanger van zijn genegenheid.